

ταῖς ἐναργῶς καὶ διεξοδικῶς. Τούτων ἕνεκεν οἱ μαθηταὶ εὐκόλως ἐννοοῦσιν ἢ ἀντιλαμβάνονται τὸ διδασκόμενον καὶ τῇ διδασκαλίᾳ παρακολουθοῦσιν ὅλως προσεκτικοί. Πολλοὶ δὲ κατ' οἶκον δὲν μαθητῶν οὐ μόνον ὅπερ αὐτοῖς ἀνετίθη κατ' οἶκον νὰ μελετήσωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκτενέστερα ἱστορικὰ ἔργα ἀναγινώσκουσιν, ἵνα καὶ ἀκριβέστερόν τι μάθωσι περὶ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ γεγονότος. Καὶ δι' ἐπισκέψεων μουσείων, ἀρχαίων ἀκροπόλεων καὶ ἄλλων ἱστορικῶν τόπων ζητοῦσι μᾶλλον νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὸ ἐν τῷ σχολείῳ μεμαθημένον καὶ νὰ ἐπεκτείνωσιν αὐτό. Ταῦτα πάντα δεικνύουσι, ὅτι ἐν τοῖς μαθηταῖς τούτοις διαφέρουν ἤδη διηγήθη ὑπὲρ τῆς ἱστορίας.

3. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκδηλοῦται τὸ διαφέρειν ὑπὲρ τῆς ἱγνογραφίας, τῆς μουσικῆς κλπ. Ἄν π. γ. μαθητῆς κατ' οἶκον ἐν ταῖς ὥραις τῆς σχολῆς αὐτοῦ μετὰ ζήλου ἱγνογραφῇ ἢ συγχάκις καὶ ἐκτὸς τῶν τεταγμένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὥρῶν παρευρίσκηται εἰς διδασκαλίαν ἱγνογραφίας, ἵνα τελείως διαμορφωθῇ εἰς αὐτήν, οὗτος δεικνύει διαφέρειν ὑπὲρ τοῦ μαθήματος τούτου. Ἄλλος χρησιμοποιοῖ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς, ἵνα τελειῶται εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον ἢ τὸ τετραχορδον. Πᾶσαν ἐλευθέραν στιγμὴν χρόνου ἐπωφελεῖται, ἵνα ἀποβαίῃ δεξιώτερος εἰς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ὄργανον. Ταῦτα ἀποδεικνύουσι μουσικὸν διαφέρειν.

Γενίκευσις.

Ἐν τοῖς παραδείγμασι τούτοις τὸ διαφέρειν ἐξεδηλοῦτο ἐν τῷδε, ὅτι πρόσωπόν τι ἐκὸν ἐνησχολεῖτο εἰς ὀρισμένα πράγματα, ἵνα εὐρύνῃ τὰς γνώσεις καὶ ἐνισχύῃ τὴν δεξιότητα αὐτοῦ ἐν τῇ τούτων σφαιρᾷ, ἅμα δὲ καὶ ἵνα μᾶλλον ἐμβαθύνῃ εἰς αὐτά.

Ἄν νῦν, ἐν νῷ ἔτι ἔχοντες τὰ εἰρημένα ἄρτι περὶ διαφέροντος, ἀναπολήσωμεν καὶ τὰ εἰρημένα πρότερον περὶ τῆς φύσεως τῆς προσοχῆς, εὐρίσκομέν τι κοινὸν ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς πνευματικαῖς καταστάσεσιν. Ὡς ἐν τῇ προσοχῇ, οὕτω καὶ ἐν τῷ διαφέροντι παράστασις τις ἢ ὁμὰς παραστάσεων ἐπεκράτει ἐν τῇ συνειδήσει, ἐξώθει δ' ἐκ ταύτης τὰς ἄλλας.

Ἄλλ' ἄφ' ἐτέρου καὶ διαφέρει πλείστον ἀπὸ τῆς προσοχῆς τὸ διαφέρειν. Περὶ προσοχῆς λέγομεν, καὶ ἂν παροδικῶς μόνον παραστάσεις τινὲς ἐπικρατῶσιν ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν. Ἀλλὰ τοῦ διαφέροντος

